

ترتیب: سید فضل الرحمن
توقیت: پروفیسر ظفر احمد

نقوش سیرت

سیرت طیبہ ایک نظر میں

الف. سن ولادت (میلادی قمریہ شمسی و قمری)

۱۔ میلادی قمریہ شمسی، ۲۱، میلادی قمری، ۶۹ھ - ۵۷۰ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	میلادی قمریہ شمسی	میلادی قمری	عیسوی جیولین
۱	واقعہ فیل (ولادت سے ۵۰ روز قبل)	☆ (۷ محرم)	۱۷ رجب	۱۵ ستمبر ۵۶۹ عیسوی بروز اتوار
۲	ولادت با سعادت	(۸ ربیع الاول)	(۸ رمضان المبارک)	۳ نومبر (بروز جمعہ)
۳	وقت ولادت -		صبح صادق	
۴	مقام ولادت -		محلہ سوق البیت	
۵	شہر ولادت -		مکہ مکرمہ	
۶	تحقیق (ساتویں روز)	(۱۳ ربیع الاول)	(۱۳ رمضان المبارک)	۱۰ نومبر بروز اتوار
۷	مشہور کنیت ابو القاسم، دوسری کنیت ابو ابراہیم	-	-	-

۸	سب سے پہلے والد ماجد نے دودھ پلایا	(وسط ربیع الاول)	وسط رمضان المبارک	اوائل نومبر
۹	۳۲ دن کے بعد ابو لہب کی کنیز فہرہ نے آپ ﷺ کو دودھ پلایا	//	//	//
۱۰	آٹھ دن کے بعد رضاعت کی ذمہ داری حلیمہ سعدیہ کے سپرد۔	(۱۶ ربیع الاول)	۱۶ رمضان المبارک	۱۴ نومبر بروز منگل
۱۱	حلیمہ کے پاس قیام کی مدت تقریباً ۵ سال	(۵۵ تا ۶۰ میلادی) (۳۹ تا ۴۴ ق ھ)	۶ تا ۱۱ میلادی (۵۵ تا ۶۰ ق ھ)	۵ تا ۱۰ آخر ۵۶ عیسوی ۵۳ تا ۵۷ عیسوی
۱۲	پہلی مرتبہ شوق صدر۔	حضرت حلیمہ کے ہاں مذکورہ بالا مدت قیام کے دوران		

۶، ۷ میلادی قمریہ شمسی، ۶ تا ۸ میلادی قمری،

۵ تا ۷ آخر ۵۷ تا ۶۰ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	میلادی قمریہ شمسی	میلادی قمری	عیسوی جیولین
۱۳	مدینے کا سفر	(۶ میلادی) (۴۸ ق ھ)	۶ تا ۷ میلادی (۵۰ تا ۵۱ ق ھ)	۵ تا ۷ آخر ۵۷ عیسوی ۵۵ عیسوی

۱۳	مقام ابواء میں والدہ ماجدہ کا انتقال	(۷ میلاد دی) (۷ ق ۳۷ھ)	۷ میلاد دی (۳۹ ق ھ)	اواخر ۵۷۵ عیسوی، ۵۷۶ عیسوی
۱۵	والدہ کے انتقال کے بعد ام ایمن کے ہمراہ آپ کی مکہ مکرمہ میں مراجعت	//	//	//
۱۶	آپ کے دادا عبدالمطلب کی کفالت	//	//	//

۸ میلاد دی قمریہ شمسی، ۸-۹ میلاد دی قمری،

۵۷۶-۵۷۷ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	میلاد قمریہ شمسی	میلاد قمری	عیسوی جیولین
۱۷	حضرت عبدالمطلب کی ۸۲، ۹۵، ۱۲۰، ۱۳۰ سال کی عمر میں وفات	(۸ میلاد دی) (۳۶ ق ھ)	اواخر ۸ میلاد دی ۹ میلاد دی (اواخر ۳۸ ق ھ ۳۷ ق ھ)	اواخر ۵۷۶ عیسوی، ۵۷۷ عیسوی
۱۸	حضرت ابوطالب کی کفالت کا آغاز	//	//	//

۱۲ میلاد دی قمریہ شمسی، ۱۳ میلاد دی قمری، ۵۸۰-۵۸۱ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	میلاد قمریہ شمسی	میلاد قمری	عیسوی جیولین
۱۹	شام کا پہلا تجارتی سفر	(۱۲ میلاد دی) (۳۲ ق ھ)	۱۳ میلاد دی (۳۳ ق ھ)	اواخر ۵۸۰ عیسوی، ۵۸۱ عیسوی

۲۰ میلادِ قمریہ شمسی، ۲۱ میلادِ قمری، ۵۸۹ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	میلادِ قمریہ شمسی	میلادِ قمری	عیسوی جیولین
۲۰	حربِ الجحار میں شرکت	رجب، (شعبان) (۲۰) میلادِ (۳۳ ق ھ)	رمضان، شوال ۲۱ میلادِ (۳۵ ق ھ)	اپریل، مئی ۵۸۹ عیسوی
۲۱	معابدِ حلقہ الفضول میں شرکت	(ذی قعدہ)	محرم ۲۲ میلادِ (۳۳ ق ھ)	جولائی، اگست ۵۸۹ عیسوی

۲۵ میلادِ قمریہ شمسی، ۲۶ میلادِ / اوائل ۲۷ میلادِ قمری،

۵۹۳-۵۹۴ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	میلادِ قمریہ شمسی	میلادِ قمری	عیسوی جیولین
۲۲	حصولِ معاش کے لئے تجارت کا آغاز	سنِ رشد کو پہنچنے کے بعد		
۲۳	شام کا دوسرا سفر	(۲۵ میلادِ) (۲۹ ق ھ)	۲۶ میلادِ، اوائل ۲۷ میلادِ ۳۰ ق ھ اوائل ۲۹ ق ھ	اواخر ۵۹۳ عیسوی ۵۹۴ عیسوی
۲۴	اہل مکہ کی طرف سے صادق و امین کے القاب	//	//	//
۲۵	۲۵ سال کی عمر میں حضرت خدیجہؓ سے نکاح	//	//	//
۲۶	نکاح کے وقت حضرت خدیجہؓ کی عمر		(۴۰ سال)	

۲۷-۳۳ میلادی قمریہ شمسی، ۲۸-۳۶ میلادی قمری،
 اوخر ۵۹۵ عیسوی تا ۶۰۳ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	میلادی قمریہ شمسی	میلادی قمری	عیسوی جیولین
۲۷	حضرت تاسم رضی اللہ عنہا کی پیدائش	۲۸/۲۷ میلادی (۲۷) (۲۶ ق ھ)	۲۹/۲۸ میلادی (۲۸) (۲۷ ق ھ)	۵۹۵، ۵۹۶ عیسوی
۲۸	حضرت زینب رضی اللہ عنہا کی پیدائش	(۳۰ میلادی) (۲۴ ق ھ)	۳۲/۳۱ میلادی (۲۵) (۲۴ ق ھ)	اوخر ۵۹۸ عیسوی، ۵۹۹ عیسوی
۲۹	حضرت رقیہ رضی اللہ عنہا کی پیدائش	(۳۳ میلادی) (۲۱ ق ھ)	۳۵/۳۴ میلادی (۲۲) (۲۱ ق ھ)	اوخر ۶۰۱ عیسوی ۶۰۲ عیسوی
۳۰	حضرت ام کلثوم رضی اللہ عنہا کی پیدائش	۳۳ میلادی (۲۰ ق ھ)	۳۶/۳۵ میلادی (۲۱) (۲۰ ق ھ)	اوخر ۶۰۲ عیسوی، ۶۰۳ عیسوی

۳۵ میلادی قمریہ شمسی، ۳۶-۳۷ میلادی قمری،
 ۶۰۳، ۶۰۴ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	میلادی قمریہ شمسی	میلادی قمری	عیسوی جیولین
۳۱	حضرت فاطمہ رضی اللہ عنہا کی پیدائش	(۳۵ میلادی) (۱۹ ق ھ)	۳۷/۳۶ میلادی (۲۰) (۱۹ ق ھ)	اوخر ۶۰۳ عیسوی، ۶۰۴ عیسوی

۳۲	بیت اللہ کی از سر نو تعمیر میں شرکت	//	//	//
۳۳	حجر اسود کی تحصیل	//	//	//

۳۹ میلادِ قمریہ شمسی، ۴۰-۴۱، میلادِ قمری،

۶۰۷-۶۰۸ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	میلادِ قمریہ شمسی	میلادِ قمری	عیسوی جیولین
۳۴	دوسری بار شق صدر	۳۹ میلادِ قمری (۱۵ھ)	(۴۱ میلادِ قمری) (۱۵ھ)	۶۰۸ عیسوی
۳۵	۴۰ قمری سال پورے ہونے پر نبوت عطا ہونا	۲۴/۲۳ ذی الحجہ	(۲۳/۲۴ رمضان)	۹ ستمبر ۶۰۸ عیسوی بروز پیر
۳۶	وحی کی ابتدا اور سورہٴ علق کی ابتدائی پانچ آیات کا نزول	//	//	//
۳۷	جبریل علیہ السلام کے ساتھ غار حرا میں دو رکعت نماز کی ادائیگی	//	//	//
۳۸	حضرت عبداللہ (لقب طاہر و طیب) کی ولادت	۳۹ میلادِ قمری	۴۱ میلادِ قمری	۶۰۸ عیسوی
۳۹	زمانہ فترتِ وحی	۲۵ ذی الحجہ ۳۹ میلادِ قمری تا ۲۹ شوال ۴۱ میلادِ قمری (۲۵ ذی الحجہ ۱۵ھ) ق ۲۹ شوال (۱۳ھ)	۲۵ رمضان ۴۱ میلادِ قمری تا ۲۹ شعبان ۴۳ میلادِ قمری (۲۵ رمضان ۱۵ھ) ق ۲۹ شعبان ۱۳ھ	۱۰ ستمبر ۶۰۸ عیسوی تا ۲۷ جولائی ۶۱۰ عیسوی
۴۰	کل مدت فترتِ وحی	تقریباً ۲ سال	تقریباً ۲ سال	تقریباً ۲ سال

(ب) سن نبوت (نبوی قمریہ شمسی و قمری)

انبوی قمریہ شمسی، انبوی قمری، ۶۰۹-۶۱۰ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	نبوی قمریہ شمسی	نبوی قمری	عیسوی جیولین
۴۱	دو بار نزول وحی	ذی قعدہ انبوی (۱۳ق ہ)	(رمضان انبوی) (۱۳ق ہ)	اواخر جولائی، اگست ۶۱۰ عیسوی
۴۲	حضرت خدیجہؓ نبی رسول ﷺ، حضرت ابوبکرؓ حضرت زید بن حارثہؓ اور حضرت علیؓ کا قبولِ اسلام	//	//	//
۴۳	وحی کے دس دن بعد خفیہ تبلیغ کا آغاز	//	//	//
۴۴	خفیہ تبلیغ کے تین سال	(ذی قعدہ انبوی تا نبوی تا شوال ۳ نبوی) (ذی قعدہ ۱۳ق ہ تا شوال ۱۰ق ہ)	(رمضان انبوی تا شعبان ۳ نبوی) (رمضان ۱۳ق ہ تا شعبان ۱۰ق ہ)	اگست ۶۱۰ عیسوی تا جولائی ۶۱۳ عیسوی

۲ نبوی قمریہ شمسی، ۱-۲ نبوی قمری، ۶۱۰-۶۱۱ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	نبوی قمریہ شمسی	نبوی قمری	عیسوی جیولین
۴۵	حضرت جعفر بن ابی طالب کا قبولِ اسلام	(۲ نبوی) (۱۲ق ہ)	۲ نبوی (۱۲ق ہ)	۶۱۰-۶۱۱ عیسوی

۳ نبوی قمریہ شمسی، ۲-۳ نبوی قمری، ۶۱۱-۶۱۲ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	نبوی قمریہ شمسی	نبوی قمری	عیسوی جیولین
۴۶	حضرت ابوذر غفاری کا اسلام قبول کرنا	(۳ نبوی) (۱۱ق ہ)	۳ نبوی (۱۱ق ہ)	۶۱۱-۶۱۲ عیسوی

۴ نبوی قمریہ شمسی، ۳-۴ نبوی قمری، ۶۱۲-۶۱۳ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	نبوی قمریہ شمسی	نبوی قمری	عیسوی جیولین
۴۷	علائیہ تبلیغ کا حکم	ذی قعدہ (۴ نبوی) (۱۰ اق ہ)	شوال ۴ نبوی (۱۰ اق ہ)	اواخر جولائی، اگست ۶۱۳ عیسوی
۴۸	خاندان والوں کو دعوت اسلام	//	//	//
۴۹	سورۃ اہلب کا نزول	(اواخر ۴ نبوی) (۱۰ اق ہ)	اواخر ۴ نبوی (۱۰ اق ہ)	(ایضاً)
۵۰	دارالقرم میں قیام	//	//	//
۵۱	حضرت عبداللہ بن محمد رسول اللہ ﷺ کا انتقال	(۴ نبوی) (۱۰ اق ہ)	۴ نبوی (۱۰ اق ہ)	۶۱۲-۶۱۳ عیسوی
۵۲	۱- حضرت رقیہ بنت رسول ﷺ کا حضرت عثمانؓ سے نکاح	(اواخر ۴ نبوی) (۱۰ اق ہ)	اواخر ۴ نبوی (۱۰ اق ہ)	اواخر جولائی، اگست ۶۱۳ عیسوی

۵ نبوی قمریہ شمسی، ۴-۵ نبوی قمری، ۶۱۳-۶۱۴ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	نبوی قمریہ شمسی	نبوی قمری	عیسوی جیولین
۵۳	قریش کا آپ ﷺ کو حائلے کرنے کا مطالبہ	(۵ نبوی) (۹ ق ہ)	۵ نبوی (۹ ق ہ)	اواخر ۶۱۳ عیسوی عیسوی
۵۴	آپ ﷺ پر مظالم	(//)	//	//
۵۵	اسلام کے پہلے شہید، حضرت حارث بن ابی ہالہ	(//)	//	//
۵۶	پہلی خاتون شہید، حضرت عمار بن یاسر کی والدہ حضرت سمیہؓ	(//)	//	//
۵۷	آپ ﷺ کو راجہ شہور کرنا	(//)	//	//

۵۸	حضرت عثمان کی سربراہی میں پہلی ہجرت حبشہ (۱۲ مرد اور چار عورتیں)	(رجب (نبوی ۵ (۹ق ھ))	جمادی الاولیٰ ۵ (نبوی ۹ق ھ)	مارچ، اپریل، ۶۱۳ عیسوی،
۵۹	حضرت ابو بکرؓ کی ہجرت حبشہ نگران بن الدغنه کے ذریعے واپسی	(اواخر ۵ نبوی) (۹ق ھ)	اواخر ۵ نبوی (۹ق ھ)	۶۱۳ عیسوی

۶ نبوی قمریہ شمسی، ۵-۶ قمری نبوی، ۶۱۴-۶۱۵ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	نبوی قمریہ شمسی	نبوی قمری	عیسوی جیولین
۶۰	حضرت حمزہؓ کا اسلام قبول کرنا	(۶ نبوی) (۸ق ھ)	۶-۵ نبوی (۸، ۹ق ھ)	اواخر ۶۱۳ عیسوی، ۶۱۵ عیسوی
۶۱	حضرت عمرؓ کا قبول اسلام	(۶ نبوی) (۸ق ھ)	۶-۵ نبوی (۸، ۹ق ھ)	اواخر ۶۱۳ عیسوی، ۶۱۵ عیسوی
۶۲	مسجد حرام میں باجماعت نماز کا آغاز۔	(۶ نبوی) (۸ق ھ)	۶-۵ نبوی (۸، ۹ق ھ)	اواخر ۶۱۳ عیسوی، ۶۱۵ عیسوی
۶۳	شترکین کی طرف سے مال و سرکاری کی پیش کش	(//)	//	//

۷ نبوی قمریہ شمسی، ۶-۷ نبوی قمری، ۶۱۵-۶۱۶ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	نبوی قمریہ شمسی	نبوی قمری	عیسوی جیولین
۶۴	بنی ہاشم کا مقاطعہ	(نہج مجرم) (کیسے) (۷ نبوی) (۷ق ھ)	نہج مجرم ۷ نبوی (۷ق ھ)	۳۰ ستمبر ۶۱۵ عیسوی بروز منگل)
۶۵	بنو ہاشم، بنو مطلب اور آپ ﷺ کی شعب ابی طالب میں محصوری کی مدت	(نہج مجرم ۷ نبوی) (کیسے) (۷ نبوی) (۷ق ھ)	نہج مجرم ۷ نبوی (۷ق ھ)	۳۰ ستمبر ۶۱۵ عیسوی تا اواخر ۶۱۸ عیسوی

۶۶	مقاطع کی مدت ۳ سال	(//)	//	//
۶۷	حضرت عبداللہ بن عباسؓ کی ولادت	(مذکورہ بالا مدت محصور کے دوران)		
۶۸	دوسری ہجرت حبشہ	(محرم ۷ نبوی) (۷ق ھ)	ذی الحجہ ۶ نبوی (۸ق ھ)	ستمبر ۶۱۵ عیسوی

۸۔ ۹ نبوی قمریہ شمسی، ۸۔ ۹ نبوی قمری،

۶۱۶۔ ۶۱۸ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	نبوی قمریہ شمسی	نبوی قمری	عیسوی جیولین
۶۹	معجزہ شق القمر	۹/۸ نبوی (۶/۵ق ھ)	۹/۸ نبوی، (۶/۵ق ھ)	اواخر ۶۱۶ عیسوی تا اگست ۶۱۸ عیسوی کے دوران
۷۰	ایام حج میں سوید بن حامت کا قبول اسلام	(رجب ۹ نبوی) (۵ق ھ)	شعبان ۹ نبوی (۵ق ھ)	اپریل ۶۱۸ عیسوی
۷۱	ایاس بن معاذ کا قبول اسلام	(۹ نبوی) (۵ق ھ)	۹ نبوی (۵ق ھ)	۶۱۸ عیسوی
۷۲	ایاس بن معاذ کا انتقال	(//)	//	//
۷۳	خما زادئی کا قبول اسلام	(//)	//	//

۱۰۔ ۱۱ نبوی قمریہ شمسی، ۱۰۔ ۱۱ نبوی قمری، ۶۱۸۔ ۶۱۹ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	نبوی قمریہ شمسی	نبوی قمری	عیسوی جیولین
۷۴	مقاطع کا اختتام	(اواکل ۱۰ نبوی) (۳ق ھ)	اواکل ۱۰ نبوی (۳ق ھ)	اواخر ۶۱۸ عیسوی جیولین

۷۵	ابوطالب کا انتقال (شعب سے نکلنے کے بعد)	(//)	//	//
۷۶	حضرت خدیجی وفات (ابوطالب کی وفات کے جلد بعد)	(//)	//	//
۷۷	ام المؤمنین حضرت سوہہ بنت زمعہ سے رسول اکرم ﷺ کا عقد	وسط (۱۰ نبوی) (۳ ق ھ)	وسط (۱۰ نبوی) (۳ ق ھ)	اول اگل ۶۱۹ عیسوی
۷۸	حضرت عائشہ سے نکاح	(//)	//	//
۷۹	طائف کے سفر میں آپ ﷺ کے ساتھ اہل طائف کا نہایت سنگ دلا نہ سلوک	ذی قعدہ (۱۰ نبوی) (۳ ق ھ)	ذی الحجہ (۱۰ نبوی) (۳ ق ھ)	جولائی / اگست ۶۱۹ عیسوی
۸۰	طائف سے واپسی پر وادیِ مصلہ میں جنات کے ایک وفد کا قبولِ اسلام	اواخر ذی قعدہ	اواخر ذی الحجہ	اگست / ستمبر ۶۱۹ عیسوی
۸۱	حضرت طفیل دوی کا قبولِ اسلام	ذی الحجہ	محرم ۱۱ نبوی (۳ ق ھ)	اگست / ستمبر ۶۱۹ عیسوی
۸۲	حضرت رفاعہ کا قبولِ اسلام	//	//	//

۱۱ نبوی قمریہ سنہ ۱۱-۱۲ نبوی قمری، ۶۱۹-۶۲۰ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	نبوی قمریہ سنہ	نبوی قمری	عیسوی جیولین
۸۳	ایام حج میں خزرج کے چھ افراد کا قبولِ اسلام	ذی قعدہ، ذی الحجہ (۱۱ نبوی) (۳ ق ھ)	ذی الحجہ (۱۱ نبوی) (۳ ق ھ)	جولائی / اگست ۶۲۰ عیسوی

۱۲ نبوی قمریہ سنہ ۱۲-۱۳ نبوی قمری، ۶۲۰-۶۲۱ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	نبوی قمریہ سنہ	نبوی قمری	عیسوی جیولین
۸۴	واقعہ معراج (شب معراج)	(۲۷ ربیع)	۲۷ رمضان	۲۵ اپریل ۶۲۱ عیسوی بروز ہفتہ

۸۵	تیسری بارشِ صدر	(//)	//	//
۸۶	پانچ نازوں کی فرضیت	(//)	//	//
۸۷	امامین انبیاء کا شرف، (بیت المقدس میں)	(//)	//	//
۸۸	بیعت عقبہ اولیٰ	(ذی قعدہ/ذی الحجہ ۱۳ نبوی) (۱۳ نبوی) (۱۳ نبوی)	محرم ۱۳ نبوی / صفر ۱۳ نبوی (اق ھ)	اگست، ستمبر ۶۲۱ عیسوی

۱۳؎ نبوی قمریہ شمسی، ۱۳-۱۳؎ نبوی قمری، ۶۲۱-۶۲۲ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	نبوی قمریہ شمسی	نبوی قمری	عیسوی جیولین
۸۹	مدینہ میں تبلیغ دین کے لئے حضرت مصعبؓ بن عمیر کا تقرر	(محرم ۱۳ نبوی) (اق ھ)	ربیع الاول ۱۳ نبوی (اق ھ)	اواخر ستمبر، اگست ۶۲۱ عیسوی
۹۰	مدینہ میں نماز جمعہ کا قیام	(//)	//	//
۹۱	حضرت مصعبؓ کے ہاتھ پر اسید بن خزیمہ کا قبول اسلام	(۱۳ نبوی) (اق ھ)	۱۳ نبوی (اق ھ)	اواخر ۶۲۱ عیسوی ۶۲۲ عیسوی
۹۲	حضرت سعد بن معاذ کا قبول اسلام	//	//	//
۹۳	حضرت محمد بن مسلمہ انصاریؓ کا قبول اسلام	//	//	//
۹۴	ابو بکر عباد بن بشرؓ کا قبول اسلام	(//)	//	//
۹۵	ابو سلمہ عبداللہ بن الاسد کھڑومیؓ کی ہجرت مدینہ (سب سے پہلی ہجرت)	(//)	//	//
۹۶	دوسری بیعت عقبہ	(ذی قعدہ/ذی الحجہ ۱۳ نبوی) (۱۳ نبوی) (اق ھ)	محرم/صفر ۱۳ نبوی (اجری)	اگست، ستمبر ۶۲۱ عیسوی

۱۳ نبوی قمریہ شمسی (۱ ہجری قمریہ شمسی) ۱۳ نبوی قمری (۱ ہجری قمری)
 او آخر ۶۲۲ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	نبوی قمریہ شمسی (ہجری قمریہ شمسی)	نبوی قمری (ہجری قمری)	عیسوی جیولین
۹۷	صحابہ کرامؓ کو مدینے ہجرت کر جانے کا حکم	(محرم ۱۳ نبوی) (۱ ہجری)	ربیع الاول ۱۳ نبوی (۱ ہجری)	ستمبر، اکتوبر ۶۲۲ عیسوی
۹۸	حضرت عمرؓ کی ہجرت مدینہ (۲۰ مسلمانوں کے بمراہ)	(صفر)	ربیع الثانی	اکتوبر، نومبر
۹۹	رسول اکرم صلی اللہ علیہ وسلم کے قتل کی سازش	(اولا صفر)	اولا ربیع الثانی	نومبر ۶۲۲ عیسوی
۱۰۰	کاشانہ نبوت کا محاصرہ	(نیم ربیع الاول)	نیم جہادی الاولیٰ	۱۱ نومبر بروز (جمعرات) (قمری تقویم میں جمعہ کی رات)
۱۰۱	حضرت ابو بکرؓ کے ہمراہ آپ ﷺ کی ہجرت مدینہ کا آغاز	(شب ۲ ربیع الاول)	شب ۲ جہادی الاولیٰ	(//)
۱۰۲	غار ثور میں آمد (جمعہ کی رات)	(//)	//	//
۱۰۳	غار میں قیام	(۳۲۲ ربیع الاول، شب ۵ ربیع الاول)	۳۲۲ جہادی الاولیٰ، شب ۵ جہادی الاولیٰ	۱۳ تا ۱۴ نومبر اور ۱۵ نومبر کی رات جمعہ تا اتوار اور پیر کی رات

۱۰۳	غار سے روانگی	(۵ ربیع الاول)	۵ جمادی الاولیٰ	۱۵ نومبر بروز پیر
-----	---------------	----------------	-----------------	-------------------

(ج) سن ہجرت (ہجری قمریہ شمسی و قمری)

۱ ہجری قمریہ شمسی، ۱-۲ ہجری قمری، ۶۲۲-۶۲۳ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	ہجری قمریہ شمسی	ہجری قمری	عیسوی جیولین
۱۰۵	ورد قبایر و زبیر بعد از زوال	(۱۲ ربیع الاول ہجری)	۱۲ جمادی اولیٰ	۲۲ نومبر ۶۲۲ عیسوی (بروز پیر)
۱۰۶	آپ ﷺ کی آمد کی خبر ملنے ہی لوگوں کی آپ کے پاس آمد	(//)	//	(//)
۱۰۷	قبائیں کلثوم بن الہدم کے مکان پر قیام	(//)	//	//
۱۰۸	قبائیں قیام کی مدت (۳ روز)	(۱۴ ربیع الاول)	۱۴ جمادی اولیٰ	۲۴ نومبر (سوموار) جمعرات
۱۰۹	حضرت علی کی قبا آمد	(مذکورہ بالا مدت قیام قبا کے دوران)		
۱۱۰	مسجد قبا کی تعمیر	ایضاً		
۱۱۱	آپ ﷺ کی قبا سے مدینے روانگی (بروز جمعہ)	(۱۶ ربیع الاول)	۱۶ جمادی اولیٰ	۲۶ نومبر بروز جمعہ (المبارک)
۱۱۲	وادئ را نواء میں بنی سالم بن عوف کی مسجد میں پہلی نماز جمعہ کی ادا ہوئی۔	(//)	//	(//)
۱۱۳	مدینہ طیبہ میں آمد (نماز جمعہ کے بعد)	(//)	//	(//)
۱۱۴	مدینے میں حضرت ابو ایوب خالد بن زید انصاری کے مکان پر قیام	(//)	//	(//)

۱۱۵	مہذبوی کی تعمیر	(اجری)	اجری	اواخر ۶۲۲ عیسوی جیولین
۱۱۶	ابو امامہ سعد بن زمارہؓ کی وفات	(//)	//	//
۱۱۷	عبداللہ بن سلامؓ کا قبول اسلام	(//)	//	//
۱۱۸	اذان و اقامت کی شروعات	(//)	//	//
۱۱۹	میمون بن یاسینؓ کا قبول اسلام	(//)	//	//
۱۲۰	مؤاذاة (انصار و مہاجرین کے درمیان بھائی بندی کا رشتہ)	(اوائل اجری)	اوائل اجری	اواخر ۶۲۲ عیسوی
۱۲۱	بیثاق مدینہ (ہجرت سے ۱۰ ماہ بعد)	(رجب)	رمضان	مارچ/اپریل ۶۲۳ عیسوی
۱۲۲	حضرت عائشہؓ کی رخصتی۔ ہجرت کے چند ماہ بعد	(اجری)	اجری	اوائل ۶۲۳ عیسوی
۱۲۳	سریہ حضرت حمزہؓ بن عبدالمطلب (مہم سیف البحر)	رمضان	ذی قعدہ	مئی ۶۲۳ عیسوی
۱۲۴	سریہ حضرت ابو عبیدہؓ بن الجراح (مہم بالغ)	شوال	ذی الحجہ	جون
۱۲۵	مسلمانوں کا پہلا تیر (جو حضرت ابو عبیدہؓ نے کفار پر پھینکا)	(//)	//	//
۱۲۶	سریہ حضرت سعد بن ابی وقاصؓ (مہم خرار)	(ذی قعدہ)	محرم ۲ اجری	جولائی
۱۲۷	حضرت کلثوم بن الہدیمؓ کی وفات	(اجری)	اجری	۶۲۲، ۶۲۳ عیسوی
۱۲۸	حضرت عبداللہ بن زبیرؓ کی ولادت	(//)	//	//
۱۲۹	حضرت عثمانؓ کا بیتر رومہ خرید کر مسلمانوں کے لیے وقف کرنا	(//)	//	//
۱۳۰	ولید بن مغیرہؓ کا انتقال	(//)	//	//

۱۳۱	عاص بن وائل کا انتقال	(۱۱)	//	//
۱۳۲	فرضیت جہاد	شعبان / رمضان	شوال / ازی قعدہ	اپریل / مئی

۲ ہجری قمریہ شمسی، ۲-۳ ہجری قمری، ۶۲۳-۶۲۴ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	ہجری قمریہ شمسی	ہجری قمری	عیسوی جیولین
۱۳۳	غزوہ ذی العشرہ	کیم صفر (پہ کیسہ محرم) ۲ ہجری	کیم (ہجادی الاولیٰ ۲ ہجری)	۱۳۱ اکتوبر ۶۲۲ عیسوی بروز پیر
۱۳۴	ہندج سے معاہدہ صلح	صفر	(ہجادی الاولیٰ)	نومبر
۱۳۵	مراجعت از غزوہ ذی العشرہ	۲ صفر (پہ کیسہ محرم)	(۲۲ ہجادی الاولیٰ)	۲۱ نومبر بروز پیر
۱۳۶	غزوہ ابواء اور بنو نصرہ سے معاہدہ صلح	(اول صفر) (پہ کیسہ محرم)	اواخر ہجادی الاولیٰ	اواخر نومبر
۱۳۷	مراجعت از غزوہ ابواء	(کیم ربیع الاول) (پہ کیسہ محرم)	(کیم ہجادی الآخریٰ)	۳۰ نومبر بروز بدھ
۱۳۸	غزوہ بدر اولیٰ یا غزوہ شعبان	۱۲ ربیع الاول) (پہ کیسہ محرم)	(۱۲ ہجادی الآخریٰ)	۱۱ دسمبر بروز اتوار
۱۳۹	غزوہ ابواء	(۱۳ ربیع الثانی) (پہ کیسہ محرم)	۱۳ رجب	۱۰ جنوری ۶۲۳ عیسوی بروز منگل
۱۴۰	مراجعت از غزوہ ابواء	(۲۰ ربیع الثانی) (پہ کیسہ محرم)	۲۰ رجب	۱۷ جنوری بروز منگل

۲۶ مارچ بروز بجیر	۳۰ رمضان	(۳۰ جمادی الآخری) (پہ کیسہ محرم)	سریہ عبداللہ بن جحش / سریہ نخلہ	۱۳۱
//	//	(//)	جہاد میں مشرکین کا سب سے پہلا قتل۔ (عمرو بن لُحمری جو سریہ عبداللہ بن جحش میں مارا گیا)	۱۳۲
//	//	(//)	سب سے پہلا مال غنیمت (سریہ عبداللہ بن جحش کا مال غنیمت)	۱۳۳
۲۸ مارچ بروز بدھ	۲ شوال	(۲ شعبان) (پہ کیسہ شوال)	غزوہ یتیم	۱۳۴
۱۹ اپریل بروز بجیر	۱۳ شوال	(۱۳ شعبان) (پہ کیسہ شوال)	بنو نعلم اور بنو غفار سے معاہدات صلح	۱۳۵
۱۰ اپریل (ہر روز منگل)	۱۵ شوال	(۱۵ شعبان) (پہ کیسہ شوال)	تعمیر قبیلہ۔ (نماز ظہر کے بعد مان)	۱۳۶
۲ مئی (ہر روز بدھ)	۸ ذی قعدہ	(۸ رمضان) (پہ کیسہ شوال)	غزوہ بدر اکبری روایتی بقول ابن کثیر و ابن حبیب	۱۳۷
۶ مئی (ہر روز اتوار)	۱۲ ذی قعدہ	(۱۲ رمضان) (پہ کیسہ شوال)	غزوہ بدر اکبری روایتی بقول ابن سعد	۱۳۸
۱۱ مئی بروز جمعہ البارک	۱۷ ذی قعدہ	(۱۷ رمضان) (پہ کیسہ شوال)	غزوہ بدر اکبری (توقوع)	۱۳۹

۱۵۰	اس امت کے فرعون ابو جہل و دیگر بڑے بڑے سرداران قریش کا قتل اور ستر قریش مکہ کا جنگی قیدی بننا	(۱۷ رمضان) (پہ کیسہ شوال) پغزوہ بدر	۱۷ ذی قعدہ ۱۱ مئی (ہر روز جمعہ المبارک)
۱۵۱	مراجعت ازغزوہ بدر	(۲۲ رمضان) (پہ کیسہ شوال)	۲۲ ذی قعدہ ۱۶ مئی ہر روز بدھ
۱۵۲	حضرت رقیہ بنت رسول ﷺ (زویہ حضرت عثمانؓ) کا انتقال	(ایام بدر میں)	
۱۵۳	سریہ عمیر بن عدی/سریہ قتل عصماء بنت مروان	(۲۵ رمضان) (پہ کیسہ شوال)	۲۵ ذی قعدہ ۱۹ مئی ہر روز ہفتہ
۱۵۴	فرضیت رمضان	شعبان (پہ کیسہ شوال)	مارچ، اپریل ۲۲۳ عیسوی
۱۵۵	وجوب، صدقہ عید الفطر	(۲۸ رمضان) (پہ کیسہ شوال)	۲۸ ذی قعدہ ۲۲ مئی ہر روز منگل
۱۵۶	مدینہ منورہ میں پہلی عید الفطر	(کیم شوال) الاول ۲ ہجری (بھساب کیسہ شوال)	۲۵ مئی ۲۲۳ ۲ ہجری ۲۲۳ عیسوی ہر روز جمعہ المبارک
۱۵۷	رواگئی برائے غزوہ قرقر ۱۱ لکڑ	(کیم شوال) الاول (بھساب کیسہ شوال)	(//)

۱۳ جون بروزیدہ	۲۰ ذی الحجہ	(۲۰ سوال) الاول (بھساب پہ کیسہ سوال)	مراجعت از غزوہ و تقریر ۱۶ کدور	۱۵۸
۳ جون (ہر روز اتوار)	۱۰ ذی الحجہ	(۱۰ سوال) الاول (بھساب کیسہ سوال)	سریہ غالب بن عبد اللہ	۱۵۹
اواخر جون	اول مکرم ۳ ہجری	اول اول سوال الثانی (بھساب کیسہ سوال)	سریہ سالم بن عمیر	۱۶۰
۷ جولائی (ہر روز ہفتہ)	۱۵ محرم ۳ ہجری	(۱۵ سوال) الثانی (بھساب کیسہ سوال)	غزوہ بنی قینقاع	۱۶۱
۲۳ جولائی	کیم صفر	(کیم ذی قعدہ) (بھساب کیسہ سوال)	مراجعت از غزوہ بنی قینقاع (مدت محاصرہ ۳۰ ہفتے)	۱۶۲
۱۲۶ اگست (ہر روز اتوار)	۵ ربیع الاول	(۵ ذی الحجہ) (بھساب کیسہ سوال)	غزوہ سویق	۱۶۳
ستمبر	اواخر ربیع الاول	(اواخر ذی الحجہ) (بھساب کیسہ سوال)	غزوہ مہطفان / ذی امر	۱۶۴

۱۶۵	نکاح سیدہ فاطمہؓ (حضرت علیؓ سے)	اواخر ذی قعدہ (اواخر صفر) / اواخر ذی الحجہ	اگست
۱۶۶	عید الفطر کی نماز کا وجوب	(اواخر ہجری)	اپریل / مئی
۱۶۷	عمیر بن وہب اور صفوان بن امیہ کی جانب سے آپ ﷺ کے قتل کی سازش (غزوہ بدر کے بعد)	(اواخر ہجری)	۶۲۳ عیسوی اواخر ہجری اواخر ۳ ہجری
۱۶۸	منبر کی تعمیر (تین قدمے)	(۲ ہجری)	۶۲۳، ۶۲۴ عیسوی

۳ ہجری قمریہ شمسی، ۳-۴ ہجری قمری، ۶۲۳-۶۲۵ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	ہجری قمریہ شمسی	ہجری قمری	عیسوی جیولین
۱۶۹	غزوہ صفین / ذی امر سے مراجعت	(اواخر صفر ۳ ہجری)	اواخر جمادی الاولیٰ (۳ ہجری)	نومبر ۶۲۳ عیسوی
۱۷۰	سریہ زید بن حارثہ (مہم قرہ)	(نیم ربیع الاول)	(نیم جمادی الآخریٰ)	۱۶ نومبر بروز اتوار
۱۷۱	سریہ محمد بن مسلمہ قتل کعب بن اشرف	(شب ۱۳ ربیع الاول)	شب ۱۴ جمادی الآخریٰ	۳۰ نومبر اور نیم دسمبر بروز جمعہ ہفتگی درمیانی رات
۱۷۲	حدیث کا قبول اسلام	(مذکورہ بالا سرے کے کچھ ہی عرصہ بعد)		
۱۷۳	نکاح ام کلثوم بنت رسول اللہ ﷺ (حضرت عثمانؓ ذوالنورین سے)	(ربیع الاول) (۱۳ ہجری)	(جمادی الآخریٰ)	نومبر، دسمبر

۱۸ دسمبر ہروز منگل	نیم رجب	(نیم ربیع الثانی)	غزوہ ہجران (بنی سلیم)	۱۷۴
۲۸ فروری، نیم مارچ ۲۲۵ عیسوی ہروز جمعرات و جمعہ کی درمیانی رات	شب (۱۵ رمضان)	(شب ۱۵ جمادی الاخریٰ)	سریہ عبداللہ بن عتبیک (قتل ابورافع)	۱۷۵
۲۸ مئی ۲۲۵ عیسوی ہروز منگل	۱۵ ذی الحجہ	(۱۵ رمضان)	ولادت حضرت حسن بقول جمہور	۱۷۶
۱۲ جون ہروز بدھ	(نیم محرم ۳ ہجری)	نیم شوال	سریہ ابی سلمہ (مہم قطن)	۱۷۷
۲۲ جون (ہروز ہفتہ)	الحرم	۱۱ شوال	غزوہ احد	۱۷۸
//	//	(//)	رئیس المنافقین/عبداللہ بن ابی اوراس کے ۳۰۰ ساتھیوں کی غداری اور غزوہ احد میں عدم شرکت	۱۷۹
//	//	(//)	حضرت حمزہ سیدالشہداءؓ اور دیگر ۷۰ صحابہ کرام کی کی شہادت	۱۸۰
//	//	(//)	میت پر نوے کی ممانعت	۱۸۱
//	//	(//)	ہلاکت ابی بن خلف	۱۸۲
۲۳ جون ۲۲۵ عیسوی ہروز اتوار	۲۴ محرم ۳ ہجری	(۱۲ شوال ۳ ہجری)	غزوہ حمر اعلا سد	۱۸۳

۱۸۴	حارثہ رجب / سر یہ عالم / سر یہ مرشد بن ابی مرشد	(ذی قعدہ)	(صفر)	جولائی
۱۸۵	حصہ بنت عمر کا آپ سے نکاح	(۳ جبری)	(۳ جبری)	اولاخر ۶۲۴ عیسوی، اواکل ۶۲۵ عیسوی
۱۸۶	احکام وراثت کا نزول	(۳ جبری)	۳-۴ جبری	اولاخر ۶۲۴ عیسوی، ۶۲۵ عیسوی

۴ ہجری قمریہ شمسی، ۴-۵ ہجری قمری، ۶۲۵-۶۲۶ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	ہجری قمریہ شمسی	ہجری قمری	عیسوی جیولین
۱۸۷	مصلو بیت حضرت خیمہ	(صفر ۴ جبری)	ہجادی الاولیٰ ۴ جبری	اکتوبر ۶۲۵ عیسوی
۱۸۸	حادیثہ معونہ / سریتہ القراء	(۲۰ صفر ۴ جبری)	۲۰ ہجادی اولیٰ ۴ جبری	۲۸ اکتوبر بروز پیر
۱۸۹	غزوہ بنی نضیر کے لئے روانگی	(۱۲ ربیع اول)	۱۲ ہجادی الاخریٰ	۱۹ نومبر بروز (منگل)
۱۹۰	غزوہ بنی نضیر سے مراجعت (محاصرے کی مدت تقریباً تین ہفتے)	(۵ ربیع الثانی)	۵ رجب	۱۱ دسمبر بروز بدھ
۱۹۱	وفات عبداللہ بن عثمان ذوالنورین	(ہجادی اولیٰ)	شعبان	جنوری ۶۲۶ عیسوی
۱۹۲	وفات حضرت ابوسلمہ	(۲۷ ہجادی اولیٰ)	۲۷ شعبان	نیم فروری
۱۹۳	غزوہ بدر مشرقی / بدر الموعود	(نیم شعبان)	(نیم ذی قعدہ)	۱۴ اپریل بروز جمعہ
۱۹۴	مراجعت از غزوہ بدر الموعود	(۲۰ شعبان)	۲۰ ذی قعدہ	۲۳ اپریل بروز بدھ

۱۹۵	ولادت سیدنا حضرت حسینؑ بن علیؑ (بقول جمہور)	(اواکس شعبان)	اواکس ذی قعدہ	اپریل
۱۹۶	ام المؤمنین زینبؑ بنت خزیمہ سے آپ ﷺ کا نکاح	(رمضان)	ذی الحجہ	مئی
۱۹۷	ام المؤمنین ام سلمہؓ سے آپ ﷺ کا نکاح	شوال	محرم ۵ ہجری	جون
۱۹۸	رواگئی برائے غزوہٴ دومتہ الجندل (بقول ابن حبیب بغدادی)	کیم شوال	(کیم محرم)	۲ جون یروزیدہ
۱۹۹	رواگئی برائے غزوہٴ دومتہ الجندل (بقول ابن سعد غیرہ)	۲۵ ذی الحجہ	(۲۵ ربیع الاول)	۲۳ اگست یروزنا توار
۲۰۰	مراجعت بقول ابن حبیب	اواکس ذی قعدہ	(اواکس صفر)	جولائی
۲۰۱	وفد عبد القیس	(۴ ہجری)	۵، ۴ ہجری	۶۲۶، ۶۲۵ عیسوی
۲۰۲	وفد مزینہ	(//)	//	//
۲۰۳	حضرت زینبؑ بنت ثابت کا رسول اللہ صلی اللہ علیہ وہ وسلم کے حکم سے عبرانی زبان سیکھنا	(//)	//	//
۲۰۴	یہود کے ایک مقدمے میں آپ ﷺ کا قوات کے مطابق رجم کا حکم دینا	(//)	//	//
۲۰۵	قصر نماز کا حکم	(//)	//	//
۲۰۶	شراب کی حرمت	(//)	//	//

۵ ہجری قمریہ شمسی، ۵-۶ ہجری قمری، ۶۲۶-۶۲۷ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	ہجری قمریہ شمسی	ہجری قمری	عیسوی جیولین
۲۰۷	مراجعت از غزوہٴ دومتہ الجندل بقول ابن سعدؒ	۲۰ محرم ۵ ہجری	(۲۰ ربیع الثانی ۵ ہجری)	۱۷ اکتوبر ۶۲۶ عیسوی یروزیدہ

۲۰۸	حضرت زینب بنت جحش سے آپ ﷺ کا نکاح	ربیع الاول	رجب	نمبر/دسمبر
۲۰۹	وفد بنو سعد	//	(//)	//
۲۱۰	غزوہ مرتسیع/بنی مصطلق	۲ ربیع الثانی	(۲ شعبان)	۲۷ دسمبر (ہر روز ہفتہ)
۲۱۱	مراجعت از غزوہ مرتسیع	کیم جمادی الاولیٰ	(کیم رمضان)	۲۵ جنوری ۶۲۷ عیسوی ہر روز اتوار
۲۱۲	تیمم کی آیت کا نزول	غزوہ مرتسیع کے ایام میں	جنوری	
۲۱۳	حضرت جویریہ بنت حارث سے آپ کا نکاح	غزوہ مرتسیع کے جلد بعد	اولاخر جنوری/ اولاخر فروری	
۲۱۴	واقعہ اکلک	//	//	//
۲۱۵	حضرت عائشہؓ کی برأت میں سورہ نور کی ۱۸ آیات کا نزول	غزوہ مرتسیع سے کوئی ایک ماہ بعد	اولاخر فروری/ مارچ	
۲۱۶	حضرت جویریہؓ کے والد حارث کا قبول اسلام	غزوہ مرتسیع کے جلد بعد	اولاخر جنوری/ اولاخر فروری	
۲۱۷	غزوہ احزاب/خندق بلحاظ مدنی روایت بلال	۱۰ جمادی الآخریٰ	(۱۰ شوال)	۵ مارچ ہر روز جمعرات
۲۱۸	خندق کی کھدائی کی مدت (۶ روز)	۱۵ تا ۱۰ جمادی الآخریٰ	(۱۵ تا ۱۰ شوال)	۹ تا ۵ مارچ
۲۱۹	مراجعت از غزوہ احزاب (مخاصرے کی مدت ۲۳ دن)	۳ رجب	(۳ ذی قعدہ)	۲۸ مارچ ہر روز ہفتہ
۲۲۰	غزوہ بنی قریظہ کے لئے روانگی	//	(//)	//

۲۲۱	غزوہ بنی قریظہ سے مراجعت بقول ابن سعد	۷ شعبان	(۷ ذی الحجہ)	۱۳۰ اپریل (ہروز جمعرات)
۲۲۲	غزوہ بنی قریظہ سے مراجعت بقول ابن حبیب بخدا دی (مدت محاصرہ کوئی ایک ماہ)	۳ شعبان	(۳ ذی الحجہ)	۱۲۷ اپریل (ہروز پیر)
۲۲۳	ابو سنان بن جہنم کا انتقال	مسلمانوں کی طرف سے بنو قریظہ کے محاصرے کے ایام میں		اپریل
۲۲۴	حضرت خلافت بن سولید کی شہادت	ایضاً		اپریل
۲۲۵	وفات حضرت سعد بن معاذ	غزوہ بنو قریظہ کے جلد بعد		مئی
۲۲۶	سریہ عبداللہ بن انیس	۵ رمضان ۵ جہری	(۵ محرم ۶ جہری)	۲۶ مئی ہروز منگل
۲۲۷	مراجعہ از سریہ عبداللہ بن انیس	۲۳ رمضان	(۲۳ محرم)	۱۳ جون (ہروز ہفتہ)
۲۲۸	سریہ محمد بن مسلمہ (مہم قرطاء)	۱۰ رمضان	(۱۰ محرم)	۳۱ مئی ہروز اتوار
۲۲۹	مراجعہ از سریہ محمد بن مسلمہ (مہم قرطاء)	۲۹ رمضان	(۲۹ محرم)	۲۹ جون ہروز جمعہ
۲۳۰	غزوہ بنی لحيان	کیم ذی قعدہ	(کیم ربیع الاول)	۲۱ جولائی ہروز منگل
۲۳۱	سریہ عکاش بن جہنم (مہم غمر)	ذی قعدہ	(ربیع الاول)	جولائی/ اگست
۲۳۲	سریہ محمد بن مسلمہ (مہم ذی القضاہ)	//	(//)	//
۲۳۳	سریہ ابو عبیدہ بن الجراح (مہم ذی القضاہ)	ذی الحجہ	(ربیع الثانی)	اگست/ستمبر
۲۳۴	سریہ زید بن حارث (مہم جموم)	//	(//)	//

۲۳۵	احکام حجاب کا نزول (ام المؤمنین حضرت زینبؓ بنت جحش سے نکاح کے جلد بعد)	ربیع الاول ۵ ہجری	رجب ۵ ہجری	نومبر/دسمبر ۲۲۶ عیسوی
۲۳۶	صلوٰۃ الخوف کے احکام (غزوہ بنی لحيان کے ایام میں)	ذی قعدہ ۵ ہجری	(ربیع الاول) ۶ ہجری	جولائی/ اگست ۶۲۷ عیسوی
۲۳۷	حجّتی کی بیوی سے نکاح طلال ہونا	اولئ ۵ ہجری	(وسط) ۵ ہجری	اواخر ۶۲۶ عیسوی
۲۳۸	حدیث ف اور حدیث زنا کا نزول (غزوہ مرتسبع کے کوئی ایک ماہ بعد)	جمادی الاخریٰ	شوال	فروری/مارچ ۶۲۷ عیسوی
۲۳۹	تفریق بذریعہ لعان	//	//	//
۲۴۰	وفات ام سعد بن عبادہ	۵ ہجری	(۵-۶ ہجری)	۶۲۷، ۶۲۶ عیسوی
۲۴۱	وفات عبداللہ بن اسلم	//	(//)	//
۲۴۲	وفدائش	//	(//)	//

۶ ہجری قمریہ شمسی، ۶-۷ ہجری قمری، ۶۲۷-۶۲۸ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	ہجری قمریہ شمسی	ہجری قمری	عیسوی جیولین
۲۴۳	سریہ زید بن حارثہ (مہم حنین)	محرم ۶ ہجری	(جمادی الاوئی) ۶ ہجری	ستمبر/اکتوبر ۶۲۷ عیسوی
۲۴۴	سریہ زید بن حارثہ (مہم طرف)	صفر	(جمادی الآخریٰ)	اکتوبر، نومبر
۲۴۵	سریہ زید بن حارثہ (مہم وادی القرئی)	ربیع الاول	(رجب)	نومبر، دسمبر
۲۴۶	سریہ سیف البحر (مہم خبط)	//	(//)	//
۲۴۷	سریہ عبدالرحمن بن عوف (مہم دومۃ الجندل)	ربیع الثانی	(شعبان)	دسمبر ۶۲۷/ جنوری ۶۲۸ عیسوی

۲۴۸	سرید علی بن ابی طالب (فدک)	//	(//)	//
۲۴۹	سرید زید بن حارثہ (بجانب ام قرفہ)	جمادی الاولیٰ	(رمضان)	جنوری/فروری ۶۲۸ عیسوی
۲۵۰	سرید عبداللہ بن رواحہ	جمادی الاخریٰ	(شوال)	فروری/مارچ
۲۵۱	سرید کرزبن چاہر فہری	(//)	(//)	//
۲۵۲	سرید عمرو بن امیہ صمری	//	(//)	//
۲۵۳	روایتی برائے عمرہ اللہ بیہ	کیم رجب	(کیم ذی قعدہ)	۱۳ مارچ یروز پیر
۲۵۴	بیعت رضوان	رجب	(ذی قعدہ)	اواخر مارچ/ اواخر اپریل
۲۵۵	صلح نامہ حدیبیہ	رجب	(ذی قعدہ)	اواخر مارچ/ اواخر اپریل
۲۵۶	مراجعت از حدیبیہ	اواخر رجب/ اواخر شعبان	(اواخر ذی قعدہ ۶ ہجری، اواخر محرم ۷ ہجری)	اپریل
۲۵۷	سورۃ فتح کا نزول	//	(//)	اپریل
۲۵۸	کفار سے مسلمانوں کے نکاح کی ممانعت	//	//	//
۲۵۹	ملوک و سلاطین کو جو فتی خطوط	شعبان تا ذی الحجہ ۶ ہجری	(ذی الحجہ ۶ ہجری تا ربیع الثانی ۷ ہجری)	اپریل تا اواخر ستمبر
۲۶۰	نکاح ام المؤمنین ام حبیبہؓ بذریعہ نجاشی شاہ حبشہ	شوال/ذی قعدہ ۶ ہجری	(صفر/ربیع الاول ۷ ہجری)	جون تا اواخر اگست

۲۶۱	ملوک و سلاطین کو دعوتِ خطوط کے لئے رسول اللہ ﷺ کی مہر سازی	شعبان / رمضان ۶ ہجری	(ذی الحجہ / ۶ ہجری / محرم ۷ ہجری)	اپریل / مئی
۲۶۲	مہر پر کندہ الفاظ ”محمد رسول اللہ“	شعبان / رمضان ۶ ہجری	(ذی الحجہ / ۶ ہجری / محرم ۷ ہجری)	اپریل / مئی ۶۲۸ عیسوی
۲۶۳	نامہ مبارک بنام قیصر روم	اواخر ۶ ہجری	(اواخر ۷ ہجری)	اپریل تا اواخر ستمبر
۲۶۴	نامہ مبارک بنام کسریٰ شاہ ایران	//	(//)	//
۲۶۵	نامہ مبارک بنام نجاشی شاہ حبشہ	//	(//)	//
۲۶۶	نامہ مبارک بنام مقوقس شاہ مصر	//	(//)	//
۲۶۷	نامہ مبارک بنام ہوذہ بن علی	//	(//)	//
۲۶۸	نامہ مبارک بنام حارث غسانی	//	(//)	//
۲۶۹	حضرت زینبؓ بنت رسول اللہ ﷺ کے شوہر ابو العاص بن ربیع کا قبولِ اسلام	(۶ ہجری)	۶ ہجری	اواخر ۶۲۷ عیسوی اواخر ۶۲۸ عیسوی

۷ ہجری قمریہ شمسی، ۷-۸ ہجری قمری، ۶۲۸-۶۲۹ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	ہجری قمریہ شمسی	ہجری قمری	عیسوی جیولین
۲۷۰	غزوہٴ قرداغ	۳ محرم ۷ ہجری	۳ جمادی (الاولیٰ) ۷ ہجری	۷ ستمبر ۶۲۸ عیسوی بروزیدہ
۲۷۱	مراجعت از غزوہٴ قرداغ	۷ محرم	۷ جمادی (الاولیٰ)	۱۱ ستمبر بروزاتوار

۲۷۲	بازان وائٹی یمن کے دو سپاہیوں کی مدینے میں آمد	۱۰، ۹ محرم (دو دن قیام)	۱۰، ۹ جمادی الاولیٰ (دو دن قیام)	۱۳، ۱۳ اور ۱۳ ستمبر (منگل و بدھ)
۲۷۳	قتل کسریٰ	۱۰ شب (محرم)	۱۰ شب (جمادی الاولیٰ)	۱۳، ۱۳ اور ۱۳ ستمبر بروز منگل و بدھ کی درمیانی رات
۲۷۴	غزوہ خیبر کے لئے روانگی	۱۱/۱۰ (محرم)	۱۱/۱۰ (جمادی الاولیٰ)	۱۳، ۱۵، ۱۳ ستمبر بروز بدھ جمعرات
۲۷۵	مہینیق کی پہلی مرتبہ تحصیل جس سے خوف زدہ ہو کر یہودیوں نے شکست قبول کرنی	ایام خیبر میں قلعہ قوص کے محاصرے کے دوران	اواخر ستمبر	
۲۷۶	آپ ﷺ کو زہر دینے کا واقعہ	(ایام خیبر میں)	اواخر ستمبر / اوائل اکتوبر	
۲۷۷	حضرت جعفرؓ بن ابوطالب کی خیبر آمد	(//)	(//)	//
۲۷۸	حضرت ابو موسیٰ اشعریؓ کی خیبر آمد	(//)	(//)	//
۲۷۹	حضرت ابو ہریرہؓ کی خیبر آمد	(//)	(//)	//
۲۸۰	غزوہ خیبر سے فراغت	(اواخر محرم)	اواخر جمادی الاولیٰ	اوائل اکتوبر
۲۸۱	غزوہ اذی القریٰ	(اواخر محرم) اوائل محرم الثانی (کبیسہ)	(اواخر جمادی الاولیٰ / اوائل جمادی الاخریٰ)	اکتوبر
۲۸۲	حضرت صفیہؓ بنت حبیب سے آپ ﷺ کا نکاح	(محرم)	(جمادی الاولیٰ)	ستمبر / اکتوبر

۲۸۳	ام المؤمنین ام حبیبہؓ جسد سے مدینے میں آمد	(محرم) اوائل محرم کبیسہ	(جمادی) الاولیٰ/اوائل جمادی الاخریٰ	ستمبر/اکتوبر
۲۸۴	تہاء کے یہودیوں کی اطاعت	(اواخر محرم) اوائل محرم الثانی (کبیسہ) ۷ ہجری	(اواخر جمادی) الاولیٰ/اوائل جمادی الاخریٰ (۷ ہجری)	اوائل اکتوبر ۶۲۸ عیسوی
۲۸۵	سریا بان بن سعد	(ایام خیر میں)		ستمبر
۲۸۶	سریہ حسنی	محرم الثانی (کبیسہ)	(جمادی) الآخریٰ	اکتوبر
۲۸۷	غزوہ ذات الرقاع کے لئے روانگی	(محرم) الثانی (کبیسہ)	(۱۰ جمادی) الآخریٰ	۱۵ اکتوبر یروز ہفتہ
۲۸۸	مراجعت از غزوہ ذات الرقاع	اواخر محرم کبیسہ/ اوائل صفر	اواخر جمادی الآخریٰ/اوائل رجب	اوائل نومبر
۲۸۹	سریہ عمر بن خطاب (مہم تہ)	ربیع الاول	(شعبان)	دسمبر
۲۹۰	سریا ابو بکر صدیق (مہم فزارہ)	//	(//)	//
۲۹۱	سریہ شہیر بن سعد انصاری (مہم اطراف فدک)	//	(//)	//
۲۹۲	سریہ غالب بن عبداللہ (مہم مہضہ)	ربیع الثانی	(رمضان)	جنوری ۶۲۹ عیسوی
۲۹۳	حضرت اسامہؓ بن زید کا مذکورہ سریے میں لا الہ الا اللہ کہنے والے کو قتل کرنا	//	(//)	//
۲۹۴	سریہ بشیر بن سعد (مہم یمن وجبار)	جمادی الاولیٰ	(شوال)	فروری

۲۹۵	عمرۃ القضاء	جمادی الاخریٰ	(ذی قعدہ)	مارچ
۲۹۶	حضرت میمونہؓ سے بمقام سرف آپ ﷺ کا نکاح	//	(//)	//
۲۹۷	سریا بن ابی العوجاء	رجب	(ذی الحجہ)	اپریل
۲۹۸	اسلام خالد بن ولید	کیم رمضان	(کیم صفر ۸ ہجری)	۳۰ مئی بروز منگل
۲۹۹	اسلام عمرؓ بن العاص	//	(//)	//
۳۰۰	اسلام عثمانؓ بن طلحہ	//	(//)	//
۳۰۱	سریہ غالبؓ بن عبداللہ (مہم مذک)	رمضان	(صفر)	جون
۳۰۲	سریہ غالبؓ بن عبداللہ (مہم بنی مرہ)	//	(//)	//
۳۰۳	سریہ شجاع بن وہب الاسدی (مہم البیسی ڈھکے کے نواح میں)	شوال	(ربیع الاول)	اواخر جون/ جولائی
۳۰۴	سریہ کعب بن عمیر الغفاری (مہم ذات اطلاق)	//	(//)	//
۳۰۵	سریہ موت	ذی الحجہ	(جمادی الاولیٰ)	ستمبر
۳۰۶	سریہ موت میں حضرت زیدؓ بن حارثہ کی شہادت	//	(//)	//
۳۰۷	سریہ موت میں حضرت جعفرؓ بن ابی طالب کی شہادت	//	(//)	//
۳۰۸	سریہ موت میں حضرت عبداللہ بن رواحہ کی شہادت	//	(//)	//
۳۰۹	حضرت ابوالعاصؓ بن ربیع کی مدینے میں آمد	ذی قعدہ / ذی الحجہ	ربیع الثانی / جمادی الاولیٰ	اگست / ستمبر
۳۱۰	حضرت زینبؓ بنت رسول اللہ ﷺ کا اپنے خاوند حضرت ابوالعاصؓ پر دوبارہ لوٹا جانا	(ذی الحجہ ۷ ہجری)	جمادی الاولیٰ ۸ ہجری	ستمبر ۶۲۹ عیسوی

۳۱۱	خیبر میں وفد دوس کی آمد (ایام خیبر میں)	اواخر محرم (۷ ہجری)	اواخر جمادی الاولیٰ (۷ ہجری)	اوائل اکتوبر ۶۲۸ عیسوی
۳۱۲	خیبر میں وفد اشعرثین کی آمد	(//)	(//)	//
۳۱۳	حضرت بشر بن براء بن معرور کی ایام خیبر میں زہر خوردگی سے شہادت	(//)	(//)	//
۳۱۴	غزوہ خیبر میں حضرت عامر بن الاکوع کی شہادت	(وسط محرم (۷ ہجری)	(وسط جمادی الاولیٰ (۷ ہجری)	اواخر ستمبر ۶۲۸ عیسوی
۳۱۵	نہشیں کے وفد کی آمد	۷ ہجری	۸، ۷ ہجری	اواخر ۶۲۸ عیسوی، ۶۲۹ عیسوی

۸ ہجری قمریہ شمسی، ۸-۹ ہجری قمری، ۶۲۹-۶۳۰ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	ہجری قمریہ شمسی	ہجری قمری	عیسوی جیولین
۳۱۶	سریہ ذات السلاسل	(جمادی الآخریٰ (۸ ہجری)	ذی قعدہ ۸ ہجری	فروری، مارچ ۶۳۰ عیسوی
۳۱۷	سریہ ابو قتادہ انصاریؓ (مہم خضرہ)	(شعبان (۸ ہجری)	محرم ۹ ہجری	اپریل، مئی
۳۱۸	قریش کا معاہدہ حدیبیہ کفوفنا	(//)	//	//
۳۱۹	سریہ ابو قتادہ انصاریؓ (مہمطن اشم)	(اوائل رمضان)	اوائل صفر	اواخر مئی
۳۲۰	غزوہ فتح مکہ کے لئے روانگی (مدنی روایت ہلال)	(۱۰ رمضان)	۱۰ صفر	۳۰ مئی (بروز بدھ)

۳۲۱	غزوہ فتح مکہ کے لئے روانگی (سکی رویت بلال)	۱۱ رمضان	۱۱ صفر	//
۳۲۲	فتح مکہ (ملحاً سکی رویت بلال)	۲۰ رمضان	۲۰ صفر	۸ جون بروز (جمعہ)
۳۲۳	عفو عام کا اعلان اور قریش مکہ کا بڑی تعداد میں قبول اسلام	(//)	//	//
۳۲۴	ابوسفیان بن حرب کا قبول اسلام (فتح مکہ سے پہلے)	وسط رمضان	وسط صفر	اوائل جون
۳۲۵	حضرت ابو بکر صدیقؓ کے والد ابو قحافةؓ کا اسلام قبول کرنا (فتح مکہ کے بعد)	اواخر رمضان	اواخر صفر	جون
۳۲۶	سریہ سعید بن زید اشجلی (انہدام نضات)	(۲۳ رمضان)	۲۳ صفر	۱۲ جون بروز منگل
۳۲۷	سریہ عمرو بن العاص (انہدام سواح)	اواخر رمضان	اواخر صفر	جون
۳۲۸	سریہ خالد بن ولید (انہدام مہرئی)	(۲۵ رمضان)	۲۵ صفر	۱۳ جون بروز بدھ
۳۲۹	سریہ خالد بن ولید بجا نبیہ مسلم (مہم بنی حذیر)	شوال	رجب الاول	جون / جولائی
۳۳۰	سریہ طفیل بن عمرو الدوسی (انہدام ذوالکھنیں)	(//)	//	//
۳۳۱	عتاب بن اسید کا بطوروائی مکہ تقرر	اوائل شوال	اوائل رجب الاول	اواخر جون
۳۳۲	غزوہ حنین کے لئے روانگی	(۶ شوال)	۶ رجب الاول	۲۳ جون بروز ہفتہ
۳۳۳	ذو حنین	(۱۰ شوال)	۱۰ رجب الاول	۲۷ جون بروز بدھ
۳۳۴	سریہ ابو عامر اشعرئی	(وسط شوال)	وسط رجب الاول	اواخر جون، اوائل جولائی

۳۳۵	غزوہ طائف کے لئے روانگی	(//)	//	//
۳۳۶	غزوہ خیبر کے بعد غزوہ طائف میں محنت کی دوسری مرتبہ تھیب اور باقاعدہ سنگ باری	شوال/ذی قعدہ	ربیع الاول/ربیع الثانی	جولائی
۳۳۷	غزوہ طائف سے مراجعت (معاشرہ تقریباً تین ہفتے)	(وسطی ذی قعدہ)	وسط ربیع الثانی	اواخر جولائی
۳۳۸	عمرۃ الجعرانہ	(//)	//	//
۳۳۹	رسول اکرم ﷺ کی مدینے میں واپسی	(۲۳ ذی قعدہ)	۲۳ ربیع الثانی	۱۹ اگست بروز جمعرات
۳۴۰	حج عتاب بن اسید	(۹ ذی الحجہ ۸ ہجری)	۹ جمادی الاولیٰ ۹ ہجری	۱۲۳ اگست، ۶۳۰ عیسوی بروز جمعہ
۳۴۱	پیم انحر	(۱۰ ذی الحجہ)	۱۰ جمادی الاولیٰ	۲۵ اگست، بروز ہفتہ
۳۴۲	ولادت حضرت ابراہیم بن محمد رسول اللہ (حضرت ماریہ قبطیہ کے گھٹن سے)	(ذی الحجہ)	جمادی الاولیٰ	اگست/ستمبر
۳۴۳	سریہ جریر بن عبداللہ انجلی (انہدام ذوالفصلہ)	اواخر ذی الحجہ ۸ ہجری/اولیٰ محرم ۹ ہجری	اواخر جمادی الاولیٰ/اولیٰ الاخریٰ ۹ ہجری	ستمبر
۳۴۴	آمدن فد صدا	(اواخر ۸ ہجری)	اولیٰ ۹ ہجری	جولائی/اگست
۳۴۵	آمدن فد بابلہ (فتح مکہ کے بعد)	(//)	//	جون
۳۴۶	آمدن فد بنی قشیر (غزوہ حنین کے بعد)	(//)	//	جولائی/اگست

۳۳۷	وفات حضرت زینبؓ بنت رسول اللہ ﷺ (زینب ابوالعاص بن ربیع)	(۸ ہجری)	۸، ۹ ہجری	۶۲۹، ۶۳۰ عیسوی
-----	--	----------	-----------	-------------------

۹ ہجری قمریہ شمسی، ۹-۱۰ ہجری قمری، ۶۳۰-۶۳۱ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	ہجری قمریہ شمسی	ہجری قمری	عیسوی جیولین
۳۳۸	☆ ☆ وصولی صدقات کے لئے عاملین کا تقرر	(محرم ۹ ہجری)	جمادی الاخریٰ	ستمبر / اکتوبر ۶۳۰ عیسوی
۳۳۹	الف۔ عیینہ بن حصن (تمیم کی طرف)	//	//	//
۳۴۰	ب۔ یزید بن حصین (بنی اہلم وغفار کی طرف)	//	//	//
۳۴۱	ج۔ عمرو بن العاص (بنی فہر کی طرف)	//	//	//
۳۴۲	د۔ ضحاک بن سفیان (بنی کلاب کی طرف)	//	//	//
۳۴۳	ه۔ بشیر بن سفیان (بنی کعب کی طرف)	//	//	//
۳۴۴	و۔ ابن اللعید ازدی (بنی ذبیحان کی طرف)	//	//	//
۳۴۵	ز۔ عمار بن بشیر اہلی (سليم و بنی مزینہ کی طرف)	//	//	//
۳۴۶	ح۔ رافع بن مکیف (بنی حمیدہ کی طرف)	//	//	//
۳۴۷	ط۔ مہاجر بن امیہ بجاہب منشاء	//	//	//
۳۴۸	ی۔ زید بن ابیہ بجاہب حضرت موت	//	//	//
۳۴۹	ک۔ عدی بن حاتم (بنی طے و بنی اسد کی طرف)	//	//	//
۳۵۰	ل۔ مالک بن نویرہ (بنی عکلمہ کی طرف)	//	//	//
۳۵۱	م۔ زبیر بن بدر (بنو سعد کی ایک شاخ کی طرف)	//	//	//
۳۵۲	ن۔ قیس بن عاصم (بنو سعد کی دوسری شاخ کی طرف)	//	//	//

۳۶۳	س علاء بن الحضرمی بجا نب مکرین	//	//	//
۳۶۴	ع علی بن ابی طالب بجا نب حیران	//	//	//
۳۶۵	قبول اسلام کعب بن زہیر	(اوائل ۹ ہجری)	وسط ۹ ہجری	اواخر ۶۳۰ عیسوی
۳۶۶	سریہ عیینہ بن حصین الفزاری	(محرم ۹ ہجری)	جمادی الاخریٰ ۹ ہجری	ستمبر/اکتوبر
۳۶۷	سریہ قطیبہ بن عامر انصاری	(صفر)	رجب	اکتوبر/نومبر
۳۶۸	انتقال نجاشی اور غابہ نماز جنازہ	//	(//)	//
۳۶۹	آمد فدی بنی نذرہ	(صفر ۹ ہجری)	رجب ۹ ہجری	اکتوبر/نومبر ۶۳۰ عیسوی
۳۷۰	آمد فدی بنی	(ربیع الاول)	شعبان	نومبر/دسمبر
۳۷۱	وفات ام کلثوم بنت رسول اللہ (زینہ حضرت عثمان)	//	(//)	//
۳۷۲	سریہ ضحاک بن سفیان	(//)	//	//
۳۷۳	سریہ علقمہ بن مجر المدنی	(ربیع الثانی)	رمضان	دسمبر
۳۷۴	سریہ علی بن ابی طالب (مہم فلس)	(//)	//	//
۳۷۵	سفارت دختر حاتم طائی کا اسلام قبول کرنا	(//)	//	//
۳۷۶	حج ابی بکر صدیق	۹ رجب	(۹ ذی الحجہ)	۱۹ مارچ ۶۳۱ عیسوی
۳۷۷	یوم النحر	۱۰ رجب	(۱۰ ذی الحجہ)	۲۰ مارچ یروزیدہ
۳۷۸	سورہ توبہ کی ابتدائی آیات کا نزول	اوائل رجب	(اوائل ذی الحجہ)	مارچ

۳۷۹	شرکین کے لئے چار ماہ کی مہلت	از ۱۰ رجب تا ۹ ذی قعدہ	(از ۱۰ ذی الحجہ تا ۹ جمادی الثانی ۱۰ ہجری) ۲۰ مارچ تا ۱۵ جولائی
۳۸۰	وہ تاریخ جس سے شرکین کو حج سے پیشگی روک دیا گیا	نیم شعبان ۹ ہجری	۱۹ اپریل بروز منگل
۳۸۱	وہ تاریخ جس سے شرکین فی نفسہ مباح الدم ہو گئے اگر وہ حج سے باز نہ آئیں	۱۰ ذی قعدہ ۹ ہجری	۱۶ جولائی بروز منگل
۳۸۲	وہ تاریخ جب شرکین کا حج قمریہ سنہ ۱۰ ہجری کے مطابق آ رہا تھا۔	۱۰ ذی الحجہ ۹ ہجری	۱۱ اگست بروز بدھ
۳۸۳	اشہر حرم جن کی شرکین کے لئے رعایت کی گئی اگر وہ حج سے باز رہیں۔	۱۰ ذی قعدہ ۹ ہجری تا ۲۹ محرم ۱۰ ہجری	۱۶ جولائی تا ۲ اکتوبر
۳۸۴	غزوہ تبوک کے لئے روانگی	۲۵ رجب (۹ ہجری)	۱۳ اپریل بروز جمعرات
۳۸۵	سریہ خالد بن ولید بن عبدالمطلب (تبوک کے کام میں)	ایام بیض شعبان ۹ ہجری	۲۳ تا ۲۱ اپریل بروز اتوار تا منگل
۳۸۶	غزوہ تبوک سے مراجعت بقول ابن سعد وغیرہ	(رمضان ۹ ہجری)	صفر ۱۰ ہجری
۳۸۷	مراجعہ بقول ابن حبیب بغدادی	(شوال)	ربیع الاول
۳۸۸	سریہ انہدام مسجد ضرار (تبوک سے واپسی کے دوران)	(رمضان)	صفر
۳۸۹	مختلفین کی توبہ کی مقبولیت	(اولائل ذی قعدہ)	اولائل ربیع الثانی

۳۹۰	مرض الموت رکب المناقین عبداللہ بن ابی	(شوال)	ربیع الاول	جون
۳۹۱	بلاکت عبداللہ بن ابی	(ذی قعدہ)	ربیع الثانی	جولائی
۳۹۲	سریا یوسفیان و غیرہ بن شعبہ (انہدام لات)	(ذی قعدہ / ذی الحجہ)	ربیع الثانی / جمادی الاولیٰ	جولائی / اگست
۳۹۳	آمدند بنواسد	(اولیٰ / ۹ ہجری)	وسط ۹ ہجری	اواخر ۶۳۰ عیسوی
۳۹۴	آمدند ثقیف	(وسط رمضان / ۹ ہجری)	وسط صفر / ۱۰ ہجری	اواخر ۶۳۱ عیسوی
۳۹۵	آمدند بنوفزارہ	(اواخر / ۹ ہجری)	اولیٰ ۱۰ ہجری	جون / اگست ۶۳۱ عیسوی
۳۹۶	آمدند ہمان	(//)	//	//
۳۹۷	آمدند حمران	(//)	//	//
۳۹۸	آمدند بنوحنیفہ	(//)	//	//
۳۹۹	آمدند مرہ	(//)	//	//
۴۰۰	آمدند طی	(۹ ہجری)	۹-۱۰ ہجری	۶۳۰، ۶۳۱ عیسوی
۴۰۱	آمدند بنونیم	(//)	//	//
۴۰۲	آمدند نجیب	(//)	//	//
۴۰۳	آمدند فروہ بن عمرو جدائی	(//)	//	//
۴۰۴	آمدند بنی عامر بن صحصہ	(//)	//	//
۴۰۵	آمدند حمیر	(//)	//	//
۴۰۶	آمدند کلاب	(//)	//	//
۴۰۷	آمدند بنوالبرکار	(//)	//	//
۴۰۸	آمدند دارین	(//)	//	//

۲۰۹	عدی بن حاتم کا اسلام قبول کرنا	(وسط ۹ ہجری)	اواخر ۹ ہجری	اوائل ۶۳۱ عیسوی
-----	--------------------------------	--------------	--------------	--------------------

۱۰ ہجری قمریہ شمسی، ۱۰-۱۱ ہجری قمری، ۶۳۱-۶۳۲ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	ہجری قمریہ شمسی	ہجری قمری	عیسوی جیولین
۳۱۰	مشرکین کے قمریہ شمسی اشہر حرم ختم ہونے پر مزید مہلت جو انہیں دی گئی تاکہ سب قبائل ایک سطح پر آجائیں۔	کیم محرم کہسینا	کیم رجب تا ۲۹ شعبان ۱۰ ہجری	۱۳ اکتوبر تا ۳۰ نومبر ۶۳۱ عیسوی
۳۱۱	مذکورہ مدت ختم ہونے پر سر یہ خالد بن ولید بجا نب یمن	(ربیع الاول)	رمضان	دسمبر ۶۳۱ عیسوی
۳۱۲	مذکورہ مدت ختم ہونے پر سر یہ علی بن ابی طالب بجا نب یمن	//	(//)	//
۳۱۳	آمد وفد ثولان	صفر	(شعبان)	نومبر
۳۱۴	وفات حضرت امیرانیم بن محمد رسول اللہ ﷺ	(۲۸ ربیع الثانی)	۲۸ شوال	۲۷ جنوری ۶۳۲ عیسوی بروز سلاوا
۳۱۵	رسول اکرم ﷺ کی حیات طیبہ میں آخری سوچ گریں	(//)	//	//
۳۱۶	آمد وفد بنو حارث	(ربیع الثانی)	شوال	اواخر جنوری/ فروری
۳۱۷	مراجعت وفد بنو حارث	(اوائل جہاد اولیٰ)	اوائل ذی قعدہ	فروری
۳۱۸	آمد وفد محارب	(۱۰ ہجری)	۱۰ ہجری	اواخر ۶۳۱ عیسوی/ اوائل ۶۳۲ عیسوی

۳۱۹	آمدند غامد	(//)	//	//
۳۲۰	آمدند کندہ	(//)	//	//
۳۲۱	آمدند سلیمان	(//)	//	//
۳۲۲	آمدند بخیلہ	(//)	//	//
۳۲۳	آمدند عثمان	(//)	//	//
۳۲۴	آمدند رباویثی	(//)	//	//
۳۲۵	رواگی برائے حجۃ الوداع	۲۵ جمادی الاولیٰ ۱۰ ہجری	۲۵ ذی قعدہ (۱۰ ہجری)	۲۲ فروری ۶۳۲ عیسوی بروز ہفتہ
۳۲۶	ورد مکہ (کئی روایت)	۵ جمادی الاخریٰ	(۵ ذی الحجہ)	۲ مارچ بروز پیر
۳۲۷	ورد مکہ (مدنی روایت)	۴ جمادی الاکبریٰ	(۴ ذی الحجہ)	//
۳۲۸	یوم عرفہ (کئی روایت)	نسی منسوخ	(۹ ذی الحجہ)	۶ مارچ بروز جمعہ
۳۲۹	یوم انحر (کئی روایت)	//	(۱۰ ذی الحجہ)	۷ مارچ بروز ہفتہ
۳۳۰	یوم الرؤس (کئی روایت)	//	(۱۲ ذی الحجہ)	۹ مارچ بروز پیر
۳۳۱	یوم البقر (کئی روایت)	//	(۱۳ ذی الحجہ)	۱۰ مارچ بروز منگل
۳۳۲	خطبات حجۃ الوداع (کئی روایت)	//	(۱۲۹ ذی ذی الحجہ)	۶ مارچ تا ۹ مارچ

۴۳۳	مدینے کی طرف سفر مراجعت (مکی رویت)	//	(۱۳ ذی الحجہ)	۱۱ مارچ بروزیدہ
۴۳۴	آمد و فدیخ (سب سے آخری وفد)	//	(وسط محرم ۱۱ ہجری)	۱۱/۱۲ اپریل
۴۳۵	شہدائے احد کے لئے قبرستان میں آپ کا تشریف لے جانا اور ان کے لئے دعا	//	(اول صفر ۱۱ ہجری)	اول خزاپرل
۴۳۶	جیش اسامہ جی تیاری کا حکم بلحاظ مدنی رویت (آخری سریہ)	//	۲۸ (صفر)	۲۵ مئی بروزیدہ
۴۳۷	آپ کے مرض و وفات کی ابتدا (مدنی رویت)	//	۳۰ صفر	۲۷ مئی بروزیدہ
۴۳۸	جیش اسامہ کے لئے پرچم سازی (مدنی رویت)	//	یکم ربيع الاول	۲۸ مئی بروز جمعرات
۴۳۹	مرض میں شدت (مدنی رویت)	//	۷ ربيع الاول	۳ جون بروزیدہ
۴۴۰	واقعہ قرطاس (مدنی رویت)	//	۸ ربيع الاول	۴ جون بروز جمعرات
۴۴۱	امامت ابو بکر صدیق (مدنی رویت)	//	(شب ۹ ربيع الاول)	۴ جون شپ جمعہ
۴۴۲	وصال مبارک - انا لله وانا اليه راجعون (مدنی رویت)	//	۱۲ ربيع الاول	۸ جون بروزیدہ
۴۴۳	وصال مبارک - بلحاظ مکی رویت ہلال	//	۱۳ ربيع الاول	//
۴۴۴	آپ کا آخری عمل (مسواک فرمانا) (مدنی رویت)	//	(مدنی رویت ۱۲ ربيع الاول)	//

۳۳۵	آپ کی آخری وصیت (الصلوة الصلوة وما ملکت ایمانکم نماز، نماز اور تمہارے زیر دست غلام اور لونڈیاں)	-	-	-
۳۳۶	آپ کے آخری کلمات۔ (السلام الوفیق الاعلیٰ)	-	-	-
۳۳۷	آپ کے جسد مبارک کے کپڑے اتارے بغیر غسل بمطابق مدنی روایت ہلال	//	(۱۳ ربیع الاول ۱۱ ہجری بروز منگل)	۹ جون ۶۳۲ عیسوی
۳۳۸	قبر شریف کی کھدائی بذریعہ حضرت ابو طلحہ بمطابق مدنی روایت ہلال	//	(//)	//
۳۳۹	دس دن آدمیوں کی طرف سے نماز جنازہ بمطابق مدنی روایت ہلال	//	(۱۳ تا شب ۱۴ ربیع الاول)	//
۳۵۰	تدفین جسد مبارک بمطابق مدنی روایت ہلال	//	شب ۱۴ ربیع الاول (بدھ کی مات)	//
۳۵۱	عمر مبارک	تغلیباً (۶۳) شمسی قمریہ شمسی سال۔ (۶۵) قمری سال، اصل عمر ۶۲ سال ۷ ماہ ۶ دن شمسی قمریہ شمسی		

نوٹ

- ☆۔ (اہل سیر سے منقول یعنی) روایت پرینی توحیت کو بین القوسین () کر دیا گیا ہے جب کہ حسانی شواہد کے ذریعے روایت پرینی توحیت کو بین القوسین نہیں کیا گیا بلکہ ایسے ہی رہنے دیا ہے۔
- ☆☆۔ اکثر عالمیین زکوٰۃ کا تقریر ۹ ہجری قمریہ شمسی بمطابق جمادی الاخریٰ ۹ ہجری قمری میں ہوا، اور بعض کی تقریر بعد میں حسب ضرورت ہوئی۔ اور یہ سلسلہ کوئی اوائل ۱۰ ہجری قمریہ شمسی تک چلتا رہا، جب کہ جزیرے کی باقاعدہ وصولی بھی شروع ہو چکی تھی۔ حضرت علیؓ کو اہل نجران سے صدقات اور جزیرے کی وصولی کے لئے بھیجا گیا تھا، اہل نجران کا وفد اوخر ۹ ہجری قمریہ شمسی میں آیا تھا، جزیرے کی وصولی کی آیت فتح کے بعد نزل ہوئی اور سب سے پہلا جزیرہ اہل نجران پر عائد کیا گیا۔